

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: Covid-19-opdrag 608
Vår ref.: 22/2261-3
Saksbehandler: Andreas Skulberg
Dato: 18.01.2022

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 608 – Gjennomføring av smittekarantene og isolering for forsvarspersonell

Vedlagt finnes svar på dette oppdraget.

Oppsummering

- HelseDirektoratet anbefaler at det gis adgang for gjennomføring av smittekarantene og isolasjon i kohorter for forsvarspersonell.
- Det foreslås å innføre et nytt andre og tredje ledd i covid-19-forskriften § 6i som skal regulere adgangen til å gjennomføre smittekarantene og isolasjon i kohorter for forsvarspersonell.

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglige underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI), mottatt mandag 17. januar, og etter møte med Forsvarets sanitet og FHI torsdag 6. januar. Underlaget fra FHI finnes som eget vedlegg

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Jon Hilmar Iversen
konsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd Utbrudd

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 608 – Gjennomføring av smittekarantene og isolering for forsvarspersonell

Oppsummering

- Helsedirektoratet anbefaler at det gis adgang for gjennomføring av smittekarantene og isolasjon i kohorter for forsvarspersonell.
- Det foreslås å innføre et nytt andre og tredje ledd i covid-19-forskriften § 6i som skal regulere adgangen til å gjennomføre smittekarantene og isolasjon i kohorter for forsvarspersonell.

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglige underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI), mottatt mandag 17. januar, og etter møte med Forsvarets sanitet og FHI torsdag 6. januar. Underlaget fra FHI finnes som eget vedlegg.

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Oppdrag nr. 608 – Gjennomføring av smittekarantene og isolering for forsvarspersonell

Helse- og omsorgsdepartementet ber Helsedirektoratet, i samarbeid med Folkehelseinstituttet og Forsvaret, vurdere om det er smittevern­faglig forsvarlig og hensiktsmessig å åpne for at forsvarspersonell kan gjennomføre smittekarantene og isolasjon i grupper på kaserner og lignede. Hensikten vil være å sikre at en ved et eventuelt smitteutbrudd kan unngå overbelastning på Forsvarets infrastruktur, og dermed unngå å belaste sivil infrastruktur.

Det bes om at det utarbeides konkrete forslag til evt. forskriftsendringer.

Frist: Tirsdag 18. januar kl. 16.

Bakgrunn

Gjennomføring av smittekarantene og isolasjon reguleres av covid-19-forskriften §§ 4i og 7. Personer i smittekarantene skal oppholde seg i egen bolig eller annet egnet oppholdssted hvor det er mulig å unngå nærkontakt med andre, med enerom, eget bad og eget kjøkken eller mats­servering. Tilsvarende som ved smittekarantene skal personer i isolasjon oppholde seg i egen bolig eller på et annet egnet oppholdssted der det er mulig å unngå nærkontakt med andre, med enerom, eget bad, og eget kjøkken eller mats­servering, og i tillegg isolert fra andre, så langt som mulig også fra andre i samme husstand.

Reglene for gjennomføring av smittekarantene og isolasjon utfordrer kapasiteten som Forsvaret har til å tilby eget rom for personell som er i smittekarantene eller isolasjon. Helsedirektoratet er derfor bedt om, i samarbeid med FHI, å se på muligheten for å innføre unntak for forsvarspersonell til å gjennomføre isolasjon og smittekarantene i mindre kohorter. En parallell til dette vil være husstandsmedlemmer hvor flere eller alle er i smittekarantene eller isolasjon i eget hjem.

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet

Oppsummering av underlaget fra FHI (vedlagt i sin helhet)

- Karantene bør primært gjennomføres på enerom. Hvis enerom ikke er mulig, bør karantenen gjennomføres i rom med minst mulig grupper. Dette for å redusere risikoen for at den enkelte blir smittet, og for å redusere den totale karantenetiden dersom én, eller flere, i gruppa blir smittet. Grupper tilsvarende vanlig husstandsstørrelse, opptil 6-8 personer, kan forsvares.
- Ved sikker diagnose (positiv PCR-test) hos personer som er en del av samme utbrudd (smittet av samme virusvariant), er det ingen økt risiko for den enkelte ved å dele rom med andre som har positiv test. Også dersom det skulle være ulik virusvariant, vil det utgjøre minimal risiko for en som har testet positivt å omgås andre som også har testet positivt. Det er derfor smittevern­faglig sett ingen øvre grense på antall som kan isoleres sammen, så lenge de har sikker positiv test. Det er ikke nødvendig å avvente analyse av virusvariant.

Helsedirektoratets vurdering

Det er fra forsvar­ets side pekt på utfordringer med å kunne tilby oppholdssted for smittekarantene og isolasjon som tilfreds­stiller kravene som stilles i covid-19-forskriften §§ 4i og 7. Både smittekarantene og isolasjon skal gjennomføres i egen bolig eller egnet oppholdssted. Smittekarantene er et tiltak som har hjemmel i smittevernloven. Det forutsettes en løpende vurdering etter smittevernloven § 1-5 av tiltaket og dets utforming. Et unntak for forsvars­personell vil redusere ulempene ved tiltaket og slik sett bidra til at det ikke rammer bredere enn nødvendig.

Forsvars­personell som bor på kaserner eller lignende, anses ikke for å oppholde seg i egen bolig. Det stilles da krav om at personellet skal gjennomføre karantenen på egnet oppholdssted hvor det er mulig å unngå nærkontakt med andre, med enerom, eget bad og eget kjøkken eller mats­servering. I en situasjon hvor det er mange smittet, eller mange er i smittekarantene, vil det by på praktiske utfordringer for forsvaret å tilby et oppholdssted som oppfyller vilkårene som fremgår av covid-19-forskriften.

Særlige unntak fra kravene til gjennomføring av innreisekarantene er allerede innført for forsvars­personell. Det er i dag gitt unntak for gjennomføring av innreisekarantene i covid-19-forskriften § 6i. Innreisekarantenen kan gjennomføres i garnison, militærleir, teltleir, i felt eller lignende. Videre kan innreisekarantenen gjennomføres i grupper på inntil 5 personer som er fysisk adskilt fra andre. Forsvarets sanitet kan i enkelte tilfeller godkjenne at flere enn 5 personer kan inngå i gruppen, men likevel ikke flere enn 10 personer.

På grunn av utfordringer med kapasitet til å tilby enerom har forsvaret uttrykt ønske om et særlig unntak for personell i smittekarantene eller isolasjon.

FHI peker i sin vurdering på at man bør begrense antall personer som gjennomfører smittekarantene sammen. Det vil være økt risiko for å bli smittet av andre hvis flere med økt risiko plasseres sammen. Grupper på 6-8 personer kan likevel forsvares.

For gjennomføring av isolasjon viser FHI til at det ved kjent og sikker positiv test for SARS-CoV-2 ikke utgjør noen økt risiko å bli utsatt for det samme viruset fra andre isolerte, og at kohortisolering kan benyttes ved mangel på isolasjonsfasiliteter.

Helsedirektoratet vurderer at det er lav risiko ved innføring av unntak fra gjennomføring av smittekarantene og isolasjon. Forsvars­personell er i hovedsak friske, fullvaksinerte og i yrkesaktiv alder. Helsedirektoratet vurderer i likhet med FHI at det er smittevern­faglig forsvarlig å innføre et slikt unntak for forsvars­personell.

For at det skal være praktisk mulig for forsvars­personell å gjennomføre smittekarantene og isolasjon anbefaler Helsedirektoratet at det innføres unntak for denne gruppen. Etter møte med Forsvaret har vi fått opplyst at kasernene inneholder rom hvor det er plass til 4-6 personer. For smittekarantene har Forsvaret pekt på at de ser for seg at 4 personer kan gjennomføre dette på samme rom, men likevel slik at det i en krisesituasjon vil være behov for

flere på samme rom. Vi anbefaler derfor en forskriftsfesting av et unntak for forsvarspersonell, der 4 personer kan gjennomføre smittekarantene sammen. Videre anbefaler vi at flere enn 4 personer kan gjennomføre smittekarantene sammen dersom Forsvarets sanitet godkjenner det.

Det anbefales også at forsvarspersonell får et tilsvarende unntak for gjennomføring av isolasjon, slik at flere personer kan isoleres på samme rom. Helsedirektoratet vurderer i likhet med FHI at det er smittevernfarelig forsvarlig med kohortisolering, gitt at smitten er bekreftet.

Helsedirektoratet har vurdert om det burde inntas en øvre begrensning for antall som kan gjennomføre smittekarantene sammen. Dette vil samsvare med det unntaket som i dag gjelder for innreisekarantene, som oppad er begrenset til 10 personer i samme karantene-kohort. Slik Helsedirektoratet vurderer det, bør det kreves godkjenning fra Forsvarets sanitet dersom flere enn fire personer skal være i kohortkarantene sammen. Vi anbefaler at antallet settes lavere enn ved innreisekarantene i tråd med FHIs anbefaling.

Vi viser også til vurderinger i oppdrag 603 om at smittekarantene kan erstattes med testing, og at et behov for unntak for å gjennomføre smittekarantene i kohort kan antas å være midlertidig.

Forslag til forskriftsregulering

Dersom det vurderes at det er aktuelt å innføre unntak for gjennomføring av smittekarantene og isolasjon for forsvarspersonell har Helsedirektoratet laget forslag til bestemmelse nedenfor. Det foreslås å innta et nytt andre og tredje ledd i covid-19-forskriften § 6i.

Ny § 6i andre og tredje ledd skal lyde:

§ 6i Særlige regler om innreisekarantene, *smittekarantene og isolasjon* for militært personell

Forsvarspersonell som ankommer Norge fra eller for trening, øving, operasjon eller innsats godkjent av Forsvarsdepartementet, kan gjennomføre innreisekarantene i garnison, militærleir, teltleir, i felt eller lignende. Innreisekarantene kan gjennomføres i grupper på inntil 5 personer som er fysisk adskilt fra øvrige grupper, norske avdelinger og sivilbefolkningen. Forsvarets *sanitet* kan i det enkelte tilfelle godkjenne at flere enn 5 personer kan inngå i gruppen, likevel begrenset til inntil 10 personer. Forsvarets *sanitet* skal også godkjenne karanteneordningen for øvrig.

Forsvarspersonell i tjeneste eller som tjenestegjør i trening, øving, operasjon eller innsats godkjent av Forsvarsdepartementet, kan gjennomføre smittekarantene i garnison, militærleir, teltleir, i felt eller lignende. Smittekarantene kan gjennomføres i grupper på inntil 4 personer som er fysisk adskilt fra øvrige grupper og sivilbefolkningen. Forsvarets sanitet kan i det enkelte tilfelle godkjenne at flere enn 4 personer kan inngå i gruppen, likevel begrenset til inntil 8 personer. Forsvarets sanitet skal også godkjenne karanteneordningen for øvrig.

Forsvarspersonell som nevnt i andre ledd, som har fått positivt testresultat for SARS-CoV-2 med PCR-test, kan gjennomføre isolasjon i kohorter i garnison, militærleir, teltleir, i felt eller lignende. Forsvarets sanitet skal godkjenne isolasjonsordningen for øvrig.

Helsedirektoratets konklusjon/ anbefaling

Helsedirektoratet anbefaler at det gis adgang for gjennomføring av smittekarantene og isolasjon i kohorter for forsvarspersonell.

Det foreslås å innføre et nytt andre og tredje ledd i covid-19-forskriften § 6i som skal regulere adgangen til å gjennomføre smittekarantene og isolasjon i kohorter for forsvarspersonell.

COVID-19

Oppdrag fra HOD nr. 608

17. januar 2022

Oppdrag nr. 608 – Gjennomføring av smittekarantene og isolering for forsvarspersonell

Oppdragstekst

Helse- og omsorgsdepartementet ber Helsedirektoratet, i samarbeid med Folkehelseinstituttet og Forsvaret, vurdere om det er smittevernaglig forsvarlig og hensiktsmessig å åpne for at forsvarspersonell kan gjennomføre smittekarantene og isolasjon i grupper på kaserner og lignede. Hensikten vil være å sikre at en ved et eventuelt smitteutbrudd kan unngå overbelastning på Forsvarets infrastruktur, og dermed unngå å belaste sivil infrastruktur.

Det bes om at det utarbeides konkrete forslag til evt. Forskriftsendringer.

Frist: Tirsdag 18. januar kl. 16.

Kontaktpersoner i HOD:

Marianne Sælen, mob. 99227128

Folkehelseinstituttets vurdering

Oppsummert:

Rådene nedenfor er utarbeidet basert på dagens regler for smittekarantene og isolasjon. Per 17. januar er ikke lenger målsettingen å hindre enhver smitte i samfunnet, men å hindre overbelastning i helsevesenet og sikre samfunnskritiske funksjoner og beredskap. Forsvarspersonalet er i hovedsak friske, fullvaksinerte og i yrkesaktiv alder.

Karantene: Bør primært gjennomføres på enerom. Hvis enerom ikke er mulig, bør karantenen gjennomføres i rom med minst mulig grupper. Dette for å redusere risikoen for at den enkelte blir

smittet, og for å redusere den totale karantenetiden dersom én, eller flere, i gruppa blir smittet. Grupper tilsvarende vanlig husstandsstørrelse, opptil 6- 8 personer, kan forsvares.

Isolasjon: Ved sikker diagnose (positiv PCR-test) hos personer som er del av samme utbrudd, (smittet av samme virusvariant), er det ingen økt risiko for den enkelte ved å dele rom med andre som har positiv test. Også dersom det skulle være ulik virusvariant, vil det utgjøre minimal risiko for en som har testet positiv å omgås andre som også har testet positivt. Det er derfor smittevern faglig sett ingen øvre grense på antall som kan isoleres sammen, så lenge de har sikker positiv test. Det er ikke nødvendig å avvente analyse av virusvariant.

Vurdering: Karantene

Smittekarantene er et smitteverntiltak som skal hindre personer med kjent smitteeksponering i å ha nærkontakt med andre, slik at risikoen for videre smitte reduseres.

Jf. forskriftens §4i skal personer i smittekarantene oppholde seg i egen bolig eller på annet egnet oppholdssted hvor det er mulig å unngå nærkontakt med andre, med enerom, eget bad og eget kjøkken eller matservering. Denne bestemmelsen medfører utfordringer for bl.a. Forsvaret, da soldater bor på forlegningsrom med opptil 6-8 personer, uten at det juridisk kan kalles "egen bolig".

FHI har utarbeidet råd om egnet karantested her:

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/befolkningen/narkontakter-og-smittekarantene/?term=&h=1#egnet-sted-for-karantene>

FHI vurderer at antallet personer som gjennomfører karantene sammen i utgangspunktet bør begrenses mest mulig. Det vil være økt risiko for å bli smittet av andre hvis flere med økt risiko plasseres sammen. Kravene til risikoreduksjon bør være høyere hvis man er tildelt et karantenested av det offentlige, enn hvis man velger å gjennomføre karantenen i sitt eget hjem.

Grupper som tilsvarer en vanlig husstand (opp mot maksimalt 6-8) kan være en akseptabel størrelse. Med større antall, vil det ikke kunne kalles karantene lenger, da hensikten med karantene er å unngå nærkontakt med andre.

Det kan være situasjoner der bare enkeltpersoner på forlegningsrommet er eksponert. Det anbefales da en løsning med karantene på enerom. Dette gjelder særlig der vedkommende regnes som husstandsmedlem/tilsvarende nær til en smittet person.

Merk at alle som bor på samme rom, normalt vil regnes som "husstandsmedlem eller tilsvarende nær" dersom en person på rommet får bekreftet covid-19. Karantenetiden vil da starte på nytt for hver nye som sykner inn. Jo større en karantenekohort er, desto større er risikoen for at karantenen blir uholdbart langvarig. Som kompensierende tiltak i større kohorter, kan man vurdere hyppigere testing for å raskere identifisere og isolere smittede.

Personen med påvist covid-19 bør primært tas ut av rommet og være i isolering alene eller sammen med andre som har fått påvist covid-19. Merk at det er egne anbefalinger for situasjoner med kontinuerlig eksponering, dvs. der det ikke er mulig å holde avstand til person i pålagt isolasjon.

FHI støtter at kommuneoverlegen involveres i vurderingene i de enkelte situasjonene.

I situasjoner der antallet karantenerte overskrider kapasiteten eller går ut over beredskapen, vil man måtte finne løsninger som er gjennomførbare og smittevern faglig akseptable. Vurderingen bør da gjøres i samarbeid med kommuneoverlegen og Forsvarets Sanitet, ev. med bistand fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet. Et alternativ kan være at det åpnes for at soldater/personell kan unntas karantene tilsvarende som etter §6 e (samfunnskritisk personell), og at man legger best mulig til rette for å redusere risikoen, både med tanke på forlegning, testing og generelle smitteverntiltak.

Isolasjon

Jf §7 innebærer isolasjon å oppholde seg i egen bolig, eller på et annet egnet oppholdssted, der det er mulig å unngå nærkontakt med andre, med enerom, eget bad, og eget kjøkken eller matservering, isolert fra andre, så langt som mulig også fra andre i samme husstand.

Å overholde isolasjonsbestemmelsene kan være tilsvarende utfordrende med mye smitte i forlegning. Personer som bor i samme forlegningsrom som en person med bekreftet covid-19, vil i utgangspunktet regnes som husstandsmedlemmer utsatt for kontinuerlig eksponering, dersom ikke den smittede personen isoleres i eget rom (som beskrevet ovenfor). Det bør derfor tilstrebes å isolere den/de syke fra de andre.

Ved mange syke samtidig, med antatt samme agens (virusvariant), og mangel på isolasjonsfasiliteter, kan kohortisolering benyttes. Bekreftet diagnose for alle som isoleres sammen er avgjørende for at det ikke er økt risiko knyttet til tiltaket. Hurtigtest bør derfor bekreftes med PCR.

Ved kjent og sikker positiv test for SARS-CoV-2 utgjør det i prinsippet ikke økt risiko å bli utsatt for det samme viruset fra andre isolerte. Risikoen for dobbeltinfeksjon ved ulike virusvarianter er minimal. Det er derfor ikke nødvendig å vente på variantanalyse.

Ved bruk av kohortisolasjon bør det foreligge rutiner for gjennomføring. De som er isolert bør ha lett tilgang til helsehjelp, og de som bistår de isolerte må ha mulighet til å beskytte seg mot smitte.

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.